

PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG

Hợp tác - Phát triển - Thịnh vượng

SDMD 2045 do Trường Đại học Cần Thơ sáng lập và chủ trì, tích hợp nhiều hoạt động hợp tác năng động trong nước và quốc tế nhằm góp phần phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long và hội nhập thế giới hướng đến tầm nhìn 2045.

Tính cấp thiết và cơ sở pháp lý

Tính cấp thiết

Thế giới ngày nay đang bước vào thời đại của sự phát triển nhanh chóng, sâu rộng và mạnh mẽ của cách mạng khoa học – công nghệ (KH-CN), đặc biệt cuộc Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư (CMCN 4.0); thời đại của toàn cầu hóa, của hội nhập – hợp tác và phát triển, đặc biệt là phát triển kinh tế tri thức. Bên cạnh, thế giới cũng đang phải đối phó với những thách thức to lớn mang tính toàn cầu như an ninh – an toàn lương thực, tác động của biến đổi khí hậu, suy thoái tài nguyên và môi trường, dịch bệnh,... Vì vậy, đẩy mạnh hợp tác vì thế là xu hướng tất yếu để giải quyết các vấn đề mang tính khu vực và toàn cầu.

Đối với Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL), đây là vùng trọng điểm về sản xuất lương thực, thủy sản, cây ăn trái của quốc gia; đảm bảo an ninh lương thực quốc gia và có vai trò quan trọng trong xuất khẩu nông, thủy sản cho thị trường thế giới. Trước thách thức của biến đổi khí hậu, nước biển dâng và thay đổi dòng chảy của sông Mê Kông cũng như nhu cầu phát huy thế mạnh để phát triển thịnh vượng của vùng, Nghị quyết 120 của Chính phủ (17/11/2017) về phát triển bền vững ĐBSCL thích ứng với biến đổi khí hậu đã xác định mục tiêu đến 2050 là “Đồng bằng sông Cửu Long trở thành vùng có trình độ phát triển khá so với cả nước, có trình độ tổ chức xã hội tiên tiến; thu nhập bình quân đầu người đạt cao hơn trung bình cả nước, sinh kế của người dân được bảo đảm; tỉ trọng nông nghiệp sinh thái, nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao chiếm trên 80%, độ che phủ rừng đạt trên 9% (so với 4,3% hiện nay), các hệ sinh thái tự nhiên quan trọng được bảo tồn và phát triển.

Đại hội Đảng lần thứ XIII (nhiệm kỳ 2021 – 2025) đã xác định chiến lược phát triển kinh tế xã hội 10 năm 2021-2030 của nước ta, trong đó, ĐBSCL sẽ “tập trung vào sản xuất nông nghiệp hàng hóa, hiện đại, quy mô lớn; nông nghiệp hữu cơ, nông nghiệp hiệu quả cao, tối ưu hóa về giá trị nông nghiệp; phát triển công nghệ về giống, công nghệ chế biến, bảo quản nông sản, thủy sản; gắn sản xuất với thị trường tiêu thụ và xây dựng thương hiệu sản phẩm. Đẩy nhanh tốc độ đô thị hóa, xây dựng mạng đô thị vùng tạo động lực cho phát triển. Phát triển năng lượng tái tạo, năng lượng sạch. Thúc đẩy chuyển đổi cơ cấu kinh tế, nhất là cơ cấu nông nghiệp phù hợp với từng vùng sinh thái, chủ động thích ứng, thực hiện hiệu quả các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu, nước biển dâng; giải quyết vấn đề sạt lở bờ sông, bờ biển, sụt lún, hạn mặn; xây dựng chiến lược tổng thể bảo vệ và sử dụng bền vững nguồn nước sông Mê Kông,...”.

Thực hiện thành công chủ trương của Đảng và chính sách của Nhà nước đòi hỏi nhiều giải pháp đồng bộ và phù hợp, trong đó, có vai trò rất quan trọng của các cơ quan/ngành các cấp, từ Trung ương đến địa phương, Viện nghiên cứu và Trường đại học, doanh nghiệp và tổ chức xã hội thông qua tăng cường các hoạt động hợp tác phát triển. Tại Hội nghị Phát triển bền vững ĐBSCL thích ứng BĐKH lần thứ ba, ngày 13 tháng 3 năm 2021 tại TP. Cần Thơ sơ kết NQ 120, Nguyên Thủ Tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã phát biểu đề nghị “Giao cho Trường Đại học Cần Thơ tổ chức diễn đàn đối thoại khoa học phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long, tầm nhìn 2045”.

Ở vị trí trung tâm của vùng Ở vị trí trung tâm của ĐBSCL, Trường Đại học Cần Thơ có vai trò rất quan trọng trong sự phát triển của vùng. Sứ mệnh của Trường “Là trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học chuyển giao công nghệ hàng đầu của quốc gia, có đóng góp hữu hiệu vào sự nghiệp đào tạo nhân lực chất lượng cao, bồi dưỡng nhân tài và phát triển khoa học phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của vùng và của quốc gia. Trường Đại học Cần Thơ là nhân tố động lực có ảnh hưởng quyết định cho sự phát triển của vùng Đồng bằng sông Cửu Long.” Trường Đại học Cần Thơ hướng đến tầm nhìn “Trở thành một trong những trường hàng đầu về chất lượng của Việt Nam và nằm trong nhóm các trường mạnh về đào tạo, nghiên cứu khoa học được ghi nhận trong khu vực và thế giới”.

Đặc biệt, hiện nay Trường đang tích cực triển khai dự án nâng cấp Trường Đại học Cần Thơ, giai đoạn 2015-2022, do JICA hỗ trợ với sự phối hợp với 9 Trường Đại học đối tác Nhật Bản. Mục tiêu tổng quát của Dự án là nâng cấp Trường Đại học Cần Thơ thành trường đại học xuất sắc, đạt chuẩn quốc tế về nông nghiệp, thủy sản, môi trường và các lĩnh vực liên quan, nhằm góp phần phát triển kinh tế xã hội của vùng Đồng bằng sông Cửu Long và cả nước. Qua 7 năm triển khai các hoạt động, Dự án đã đạt nhiều thành tựu rất to lớn trong tăng cường nguồn nhân lực, cơ sở vật chất, trang thiết bị, nghiên cứu khoa học – phát triển công nghệ; làm nền tảng cho tiếp tục Dự án Hỗ trợ kỹ thuật – pha 2 (TC2), đồng thời làm nền tảng quan trọng cho Trường ĐHTT phát huy nguồn lực, tiếp tục phát triển và thực hiện sứ mệnh của mình trong phát triển ĐBSCL.

Trong bối cảnh với cơ hội và thách thức mới, cùng với định hướng chiến lược phát triển bền vững vùng của Đảng và Chính phủ, Trường Đại học Cần Thơ, với nguồn lực và vị thế của mình, cần nối kết và hợp tác với đối tác liên quan trong và ngoài nước để thực hiện trách nhiệm xã hội như đã cam kết trong sứ mệnh, góp phần phát triển bền vững ĐBSCL nói riêng và đất nước nói chung. “Diễn đàn Phát triển bền vững ĐBSCL – Tầm nhìn 2045” (Sustainable Development of the Mekong Delta – SDMD Outlook 2045) vì thế được thành lập và vận hành, hướng đến đáp ứng hiệu quả các vấn đề trên.

Cơ sở pháp lý

Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng cộng sản Việt Nam năm 2021;

Nghị quyết 120/NQ-CP, ngày 17/11/2017 về Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long thích ứng với biến đổi khí hậu;

Quyết định 68/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 15/1/2018 về việc “Điều chỉnh quy hoạch xây dựng vùng Đồng bằng Sông Cửu Long đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2050”;

Quyết định Số 825/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ (Ngày 12/6/2020) về việc thành lập và ban hành quy chế hoạt động của Hội đồng điều phối vùng ĐBSCL giai đoạn 2020-2025;

Quyết định số 1054/QĐ-TTg Thủ tướng Chính phủ (ngày 02/07/2021) về thành viên Hội đồng điều phối vùng ĐBSCL giai đoạn 2021-2025;

Theo quyết định số 6004/QĐ-BGDĐT, ngày 21/9/2007 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về Phát triển tổng thể Trường Đại học Cần Thơ;

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Trường Đại học Cần Thơ lần thứ XII, 2020-2025. Báo cáo tổng 02/07/2021 kết Hội nghị SDMD 2021 (Trường Đại học Cần Thơ và JICA tổ chức ngày 30/3/2021 tại Thành phố Cần Thơ).

Quyết định số 1529/QĐ-ĐHCT (ngày 02/6/2021) của Hiệu trưởng Trường Đại học Cần Thơ thành lập Ban chỉ đạo và Tổ công tác Diễn đàn Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long, tầm nhìn 2045.

Mục tiêu của Diễn đàn SDMD 2045

Mục tiêu tổng quát:

SDMD 2045 do Trường Đại học Cần Thơ sáng lập và chủ trì, tích hợp nhiều hoạt động hợp tác năng động trong nước và quốc tế nhằm góp phần phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long và hội nhập thế giới hướng đến tầm nhìn 2045.

Mục tiêu cụ thể:

(i) Kết nối, cung cấp, chia sẻ thông tin về hiện trạng, tiềm năng, thách thức và đề xuất giải pháp phát triển các lĩnh vực trọng yếu của vùng ĐBSCL với các bên liên quan thông qua các Diễn đàn thường kỳ để làm cơ sở lý luận và thực tiễn hỗ trợ xây dựng các chủ trương, chiến lược và chính sách phát triển bền vững vùng ĐBSCL tầm nhìn đến năm 2045; (ii) Tăng cường hợp tác giữa các bên liên quan để xây dựng và triển khai các chương trình, đề án, dự án nghiên cứu ứng dụng và triển khai, góp phần phát triển kinh tế - xã hội - môi trường của vùng; (iii) Xây dựng trung tâm thông tin và khai thác dữ liệu phát triển ĐBSCL nhằm phân tích, tổng hợp dữ liệu và thông tin; tương tác, chia sẻ thông tin và cung cấp tư vấn góp phần phát triển bền vững ĐBSCL.

Nội dung hoạt động của SDMD 2045

Tổ chức diễn đàn SDMD thường kỳ (2 năm/lần)

Diễn đàn tập hợp nhiều tổ chức và cá nhân tham dự như các cơ quan trung ương, địa phương, nhà khoa học, doanh nghiệp, nhà quản lý, nhà đầu tư trong nước và quốc tế để kết nối, chia sẻ thông tin và đề xuất chủ trương, giải pháp hỗ trợ phát triển bền vững vùng ĐBSCL. Diễn đàn cũng tạo cơ hội giao tiếp, kết nối, xúc tiến các chương trình, dự án hợp tác giữa các đối tác trong nước và quốc tế.

Diễn đàn SDMD 2022 là diễn đàn thứ nhất, với chủ đề: **"Khoa học và công nghệ: Động lực cho đổi mới và phát triển bền vững"**, dự kiến tổ chức vào ngày 30/10/2022, tại Trường ĐHCT.

Xây dựng và triển khai các chương trình, dự án ứng dụng và phát triển cho ĐBSCL

Thông qua diễn đàn tạo dựng các hoạt động hợp tác giữa các đối tác cùng đồng hành trong mạng lưới, từ đó xúc tiến xây dựng và triển khai các chương trình, dự án phát triển cho vùng. Trường Đại học Cần Thơ là cầu nối cho các chương trình, dự án. Các dự án có thể được ký kết ngay tại diễn đàn, hay trong suốt quá trình triển khai hoạt động của SDMD.

Phương án kết nối, hợp tác xây dựng và triển khai các Chương trình, Dự án SDMD 2045.

Phương án hợp tác phát triển các Dự án SDMD 2045 (trái)
và Phối hợp giữa SDMD 2045 với các chương trình, dự án khác tại Trường ĐHCT

Các Chương trình, dự án SDMD 2045 (Gọi tắt là Dự án SDMD 2045) được xây dựng và triển khai theo hướng:

(i) phát huy vai trò và thế mạnh của Trường Đại học Cần Thơ, đặc biệt là nhân lực, cơ sở vật chất, sản phẩm khoa học - công nghệ thông qua các hoạt động đào tạo, nghiên cứu và chuyển giao công nghệ, và nối kết với đối tác trong và ngoài nước cho hợp tác phát triển vùng ĐBSCL;

(ii) phát huy nguồn lực của các doanh nghiệp, công ty trong hợp tác phát triển;

(iii) phát huy vai trò của Nhà nước trong định hướng chiến lược và tạo môi trường thể chế thuận lợi để tạo động lực phát triển;

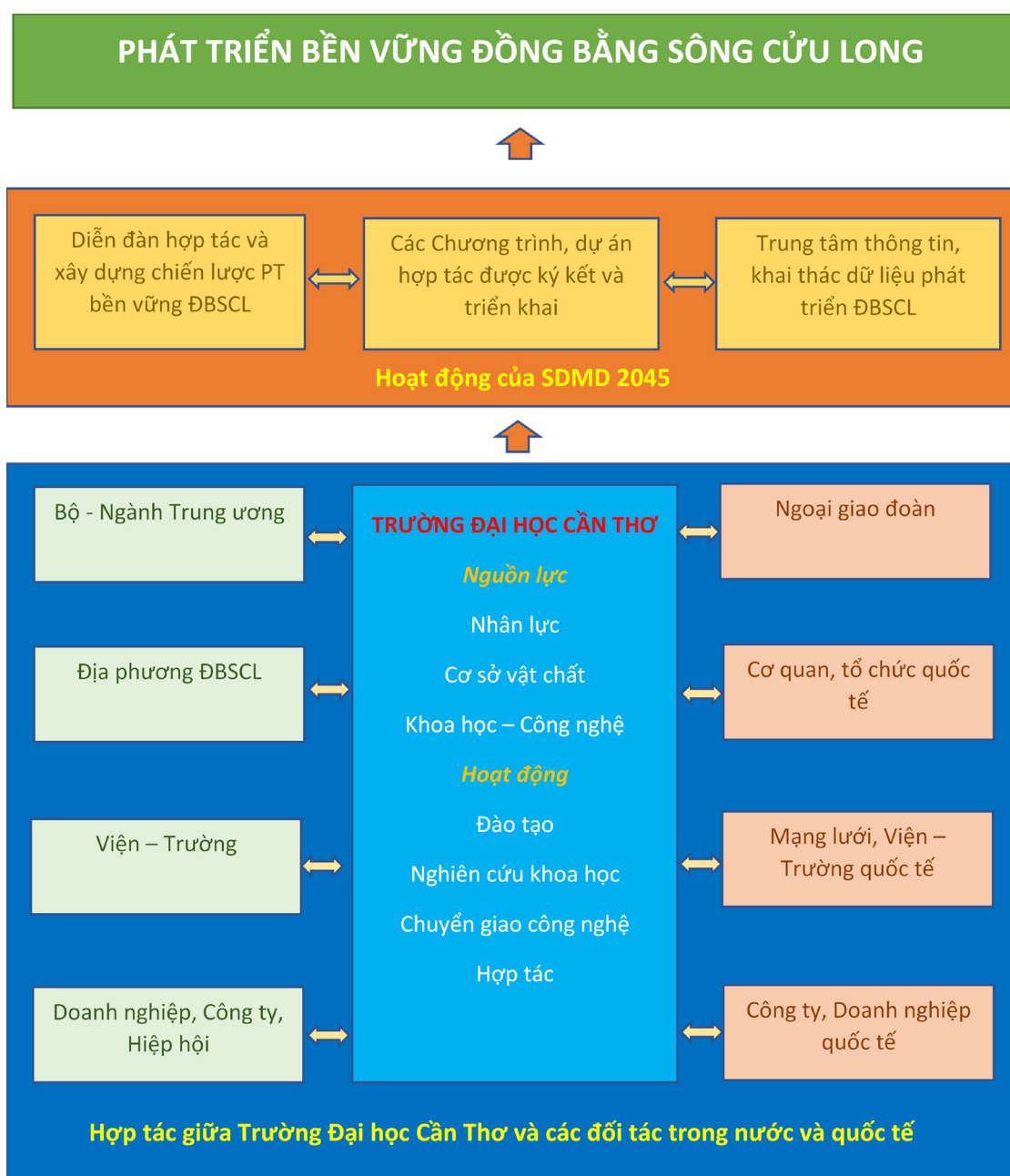
(iv) thu hút và đẩy mạnh hợp tác trong nước và quốc tế trong chương trình, các dự án phát triển ĐBSCL;

(v) địa phương thụ hưởng chính là ĐBSCL;

(vi) hợp tác phát triển liên ngành, liên vùng, liên kết chuỗi sản xuất- chế biến-kinh doanh;

(vii) Hợp tác đa bên liên quan, gồm nhà khoa học, nhà quản lý, nhà sản xuất - kinh doanh, nhà đầu tư, tài trợ,...;

(viii) Các vấn đề nổi bật được chú trọng trong liên kết phát triển như thích ứng và giảm thiểu tác động của BĐKH; ứng dụng công nghệ cao, công nghệ 4.0; phát triển tổng hợp, bền vững; các đặc trưng ĐBSCL.

Sơ đồ hoạt động hợp tác và phát triển ĐBSCL

Một trong những nội dung quan trọng của Diễn đàn SDMD 2045 là xây dựng trung tâm thông tin khai thác dữ liệu, tư vấn phục vụ phát triển ĐB Sông Cửu Long trong thời đại cách mạng công nghiệp 4.0. Ảnh minh họa. Nguồn: Internet

Xây dựng trung tâm thông tin và khai thác dữ liệu và tư vấn phục vụ phát triển ĐBSCL

Thông qua dự án hỗ trợ kỹ thuật của JICA (Nhật Bản) (gọi là TC2) tại Trường Đại học Cần Thơ, Trung tâm thông tin và khai thác dữ liệu phát triển ĐBSCL sẽ được xây dựng và vận hành ban đầu; và tiếp tục phát triển trong khuôn khổ của SDMD. Trung tâm là nơi tập hợp, lưu trữ, phân tích và chia sẻ dữ liệu, thông tin, tài liệu; tư vấn cho người dùng thông qua nhiều phương tiện, đặc biệt là không gian mạng; và kết nối đối tác trong nước và quốc tế. Trung tâm sẽ hoạt động liên tục nhằm tạo sự năng động và hiệu quả trong khuôn khổ diễn đàn SDMD 2045.

Lĩnh vực hoạt động SDMD 2045

Diễn đàn SDMD 2045 tập trung vào các lĩnh vực trọng điểm như sau:

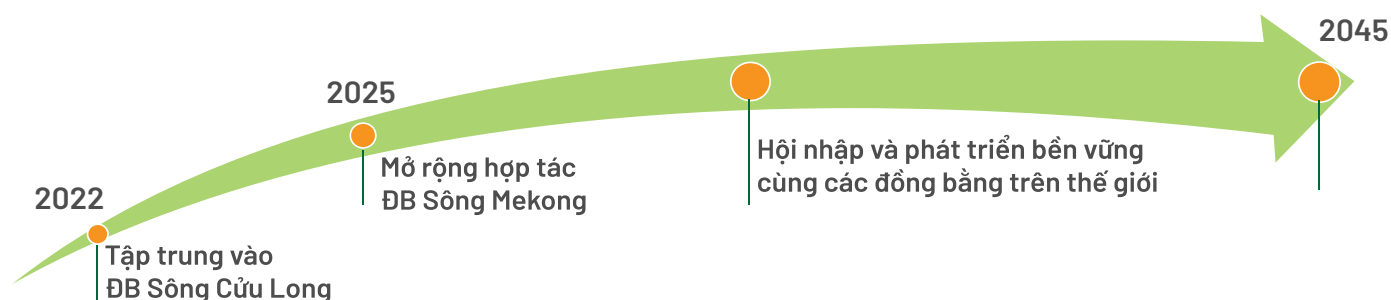
- (i) Nguồn lực, sức khỏe và giáo dục;
- (ii) Khoa học và công nghệ;
- (iii) Môi trường, biến đổi khí hậu, tài nguyên thiên nhiên;
- (iv) An ninh lương thực và an toàn thực phẩm;
- (v) Kinh tế, xã hội và nhân văn;
- (vi) Hạ tầng.

Các đối tác của SDMD 2045

Tầm nhìn, định hướng hoạt động và tác động SDMD 2045

Định hướng hoạt động Diễn đàn SDMD 2045 cũng như tác động của diễn đàn qua các giai đoạn được trình bày như sau:

Sản phẩm của SDMD 2045

Diễn đàn thường niên
(2 năm/lần)

Các chương trình,
dự án phát triển

Cơ sở dữ liệu
về ĐBSCL

Hoạt động
tư vấn, đào tạo

Xuất bản sách, tạp chí,
tài liệu về ĐBSCL

Tọa đàm, triển lãm
phát triển ĐBSCL

Mạng lưới
đối tác thành viên

Kết nối - hợp tác
với ĐB trên thế giới

Các chỉ số ảnh hưởng
của đề án SDMD

Các chỉ số
phát triển ĐBSCL

Mục tiêu của Diễn đàn SDMD 2045 là góp phần phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long và hội nhập thế giới hướng đến tầm nhìn 2045. Ảnh: Trường ĐH Cần Thơ, Internet

Đánh giá tác động của SDMD 2045

Tại mỗi kỳ tổ chức Diễn đàn, nhóm chuyên trách sẽ tổ chức thu thập ý kiến đánh giá, đề xuất của người tham dự và các đối tác;

Đối với các Chương trình, dự án hợp tác, sẽ tổ chức thu thập ý kiến, đánh giá và đề xuất của các bên tham gia sau khi kết thúc các Chương trình, Dự án;

Định kỳ 5 năm, tổ chức khảo sát, thu thập rộng rãi ý kiến các Bên liên quan về tác động diễn đàn SDMD và đề xuất;

Các chỉ tiêu chính cần thu thập về đánh giá tác động của SDMD theo các tiêu chí phát triển bền vững của OECD. Tiêu chí đánh giá như sau: mức độ phù hợp; tính liên kết; hiệu quả của đề án; hiệu quả của việc sử dụng các nguồn lực; tác động; tính bền vững.

Các tiêu chí đánh giá tác động
Nguồn: <https://www.oecd.org/dac/evaluation/>

Thông tin liên hệ

- Mức độ can thiệp phù hợp như thế nào?

CHỈ
H GIÁ

- Sự can thiệp có đạt được các mục tiêu của nó không?

- Các tài nguyên có đang được sử dụng tốt không?

VĂN PHÒNG SDMD 2045 TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ

- Website: <https://sdmd2045.ctu.edu.vn>
- Facebook: <https://facebook.com/sdmd2045>
- Email: sdmd2045@ctu.edu.vn
- Điện thoại: 0292 3830 428

PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG
ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG

Hợp tác - Phát triển - Thịnh vượng